

Que n'aprenguin

Si no en saben, que n'aprenguin d'una vegada. Ningú no neix ensenyat, diu la dita. I sempre hem vist que abans d'exercir un ofici o una professió, cal un període d'estudi i aprenentatge, concórrer amb assiduitat i profit a les aules d'un col·legi o d'una acadèmia, escoltar les explicacions d'un bon professor, assimilar els seus ensenyaments i resoldre unes sèries graduades d'exercicis. ¿Què ens diuen, si preteniem obtenir una plaça en una orquestra simfònica sense saber de nota, adduint que ja n'aprendrem de mica en mica, amb la pràctica i amb un bon assessor? ¿I si volíem exercir l'advocacia o la medicina sense haver posat mai els peus en una facultat, només amb quatre coneixements imprecisos de divulgació general? La resposta és obvia: En canvi, s'admet com un fet normal, per part d'uns responsables desproveïts de responsabilitat, que sense saber català es pugui ésser locutor de ràdio o de televisió de les emissores que emeten els seus programes en la nostra llengua. Ja n'aniran aprenent de mica en mica —es veu que diuen—, ja tenim un bon assessor.

L'imperfecte coneixement del català d'alguns dels nostres locutors i locutores de ràdio i de televisió (no tots, les coses com siguin) és un fet escandalós, una autèntica vergonya nacional, com ho demostren clarament les contínues cartes de protesta que alimenten la "Bústia" del nostre diari. Però tot continua igual, i res no fa preveure que hagi de canviar. Ja tenim un assessor —diuen. Vet aquí una trampa, la dels assessors, que cal denunciar. Ens consta el seu abnegat esforç, i com s'escarrassen a advertir, als locutors, que no han de dir "tenim que anunciar", "lis comuniquem", "em sembla de que sí", "se van caure" o "havia molta gent", sinó *hem d'anunciar, els comuniquem, em sembla que sí, van caure i hi havia molta gent*. "Així ho tenim que dir?" n'hi ha que contesten, sincerament sorpresos. A aquests locutors (o locutores) no els cal cap assessor —destinat a funcions més altes i delicades. El que han de fer és anar a estudi. Han de demanar un breu període d'excedència —*sis mesos o un any*— i dedicar-lo íntegrament a estudiar el català, la seva gramàtica, la seva sintaxi, el seu lèxic i la seva fonètica. No diran pas que els fem una proposta ofensiva. I no hi ha res que s'hi oposi ni la Constitució, tan constrenyedora, ni l'Estatut, tan esquifit. Només cal voler-ho fer, o que els ho imposi, qui exté la facultat, si té també un bric de vergonya, de dignitat i d'amor a Catalunya.

Albert Jané